

HÌNH THÀNH CHO SINH VIÊN NHU CẦU VÀ KHẢ NĂNG TỰ HỌC THÔNG QUA GIẢNG DẠY MÔN TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC TÂY ĐÔ

Ngô Đức Hồng
Trường Đại học Tây Đô

Tóm tắt: Tư tưởng Hồ Chí Minh là tài sản tinh thần vô giá của toàn Đảng và toàn dân ta, là sự tổng kết sâu sắc về các quy luật phát triển và thắng lợi của cách mạng Việt Nam. Nghiên cứu và học tập tư tưởng Hồ Chí Minh đóng vai trò quan trọng trong chương trình đào tạo sinh viên ở bất kỳ chuyên ngành nào. Do đó, giảng viên cần có các biện pháp và nghệ thuật để tạo sự hứng thú, khuyến khích tự học, tự nghiên cứu và tự áp dụng của sinh viên trong môn học này.

Từ khóa: Tự học; giảng dạy; Tư tưởng Hồ Chí Minh; Đại học Tây Đô.

FORMING STUDENTS' NEEDS AND SELF-LEARNING ABILITIES THROUGH TEACHING HO CHI MINH THOUGHT AT TAY DO UNIVERSITY

Ngo Duc Hong
Tay Do University

Abstract: Ho Chi Minh's Thought is an invaluable spiritual asset of the entire Party and our entire people, and is a profound generalization of the laws of development and victory of the Vietnamese revolution. Researching and studying Ho Chi Minh's ideology plays an important role in the training program of students in any major. Therefore, lecturers need to have measures and art to create interest, create self-study, self-research and self-application of students in this subject.

Keywords: Tự học; giảng dạy; Tư tưởng Hồ Chí Minh; Đại học Tây Đô.

Nhận bài: 07/11/2024

Phản biện: 28/11/2024

Duyệt đăng: 02/12/2024

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Ở Việt Nam, Hồ Chí Minh là tấm gương sáng về tự học, tự nghiên cứu. Bốn ba ở nước ngoài hơn 30 năm, chính Người đã làm giàu nguồn tri thức của mình trở thành một đảng viên Đảng cộng sản, Anh hùng giải phóng dân tộc, nhà tư tưởng lỗi lạc. Tấm gương của người là một hiện thân sinh động cần thiết đưa vào quá trình giáo dục lý luận chính trị (LLCT) nói chung, giảng dạy môn Tư tưởng Hồ Chí Minh (TTHCM) nói riêng vào chương trình đại học. Trong quá trình giảng dạy chính giảng viên phải có biện pháp, nghệ thuật để dần dần hình thành thế giới quan đúng đắn, nhân sinh quan tích cực là cơ sở cho sinh viên hình thành nhu cầu tự học, tự nghiên cứu và vận dụng trong cuộc sống và nghề nghiệp chính mình.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Quan điểm Hồ Chí Minh về tự học

Theo quan niệm của Hồ Chí Minh học là để hành, “học để làm việc”, muốn hành tốt phải hiểu

kỹ, từ đó mới có thể tiến lên sáng tạo cái mới. Theo Bác, ngày nay, học để làm việc, mà việc thì mỗi ngày mỗi nhiều, mỗi mới. Người nói: “Số với cái máy tính một giây đồng hồ làm được ngàn phép toán, không phải cộng, trừ, nhân, chia thông thường. Ta phải học toán. Toán rất cao...Liên Xô bắn tên lửa trúng đích xa một vạn hai cây số, phải có tính toán giỏi mới trúng đích. Hay như con tàu vũ trụ bay cao hơn 3000 cây số, lại bay vòng quanh quả đất...Bây giờ bảo chúng mình bay, có bay được không?” [1- tr 463-464]

Người ra yêu cầu, “Học hỏi là một việc phải tiếp tục suốt đời. Suốt đời phải gắn lý luận với công tác thực tế. Không ai có thể tự cho mình đã biết đủ rồi, biết hết rồi” [2; tr215]. Người nêu gương về tự học: “Tôi năm nay 71 tuổi, ngày nào cũng phải học...Công việc cứ tiến mãi. Không học thì không theo kịp, công việc nó gạt mình lại phía sau”. [3; tr465]

Về nội dung: Người đòi hỏi phải thiết thực, gắn với yêu cầu công việc bản thân, với yêu cầu đất nước, không được viển vông, chạy theo nhất thời của cá nhân.

Về phương pháp, Người rất chú trọng cách học, Người nói rõ cần lấy tự học là chính, thảo luận và chỉ đạo giúp vào. Cần thực hiện ba khâu: tự học cá nhân làm cốt, thảo luận tập thể và hướng dẫn giảng viên thêm vào.

Có thể thấy quan điểm tự học của Bác rất gần với triết lý giáo dục thế kỷ XXI mà UNESCO đưa ra là “Học suốt đời”. Ngày nay, khung chương trình đào tạo của các trường Đại học rất chú trọng khung thời gian tự học, tự nghiên cứu. Giới hạn học tập của sinh viên không phải 4 năm hay 5 năm mà là 60 năm, cả cuộc đời. Không gian học tập không chỉ trên giảng đường, trên sách vở, mà cả nguồn thông tin điện tử, trong thực tế, trong cuộc sống, từ bạn bè, thầy cô...

2.2. Một số biện pháp hình thành nhu cầu và khả năng tự học thông qua giảng dạy môn Tư tưởng Hồ Chí Minh tại Trường Đại học Tây Đô

Được thành lập vào ngày 9/3/2006 theo Quyết định số 54/2006/QĐ-TTg của Thủ tướng Chính phủ, Trường Đại học Tây Đô trở thành trường đại học tư thục đầu tiên của khu vực Đồng bằng sông Cửu Long. Sau 18 năm xây dựng và phát triển, trường đã đào tạo trên 28.000 học viên, sinh viên và cung cấp cho xã hội trên 17.000 lao động.

Trong đó, Bộ môn Lý luận chính trị được thành lập nhằm giảng dạy các môn lý luận chính trị cho sinh viên đại học. Từ năm 2019 - 2020 trở về trước Bộ môn triển khai giảng dạy theo Quyết định số 52/2008/QĐ-BGDĐT ngày 18/9/2008 của Bộ trưởng GD&ĐT Ban hành chương trình các môn Lý luận chính trị trình độ đại học, cao đẳng dùng cho sinh viên khối không chuyên ngành Mác-Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh và công văn 512/BGDĐT-GD&ĐT của Bộ GD&ĐT ngày 02/02/2009 Về việc giảng dạy các môn lý luận chính trị (gọi tắt là: Công văn 512). Từ năm học 2019-2020, các cơ sở giáo dục đại học phải tổ chức giảng dạy các môn: Triết học Mác - Lênin; Kinh tế chính trị Mác - Lênin; Chủ nghĩa xã hội khoa học; Lịch sử đảng cộng sản Việt Nam; tư tưởng Hồ Chí Minh (gọi tắt là: các môn lý luận chính trị mới). Theo Công văn 3056, với thời lượng khác nhau

giữa các chương trình đào tạo chuyên và không chuyên. Về phương pháp dạy học, Công văn 3056 định hướng: “Khuyến khích hướng dẫn sinh viên đọc tài liệu trước, chỉ giảng những vấn đề cơ bản và sử dụng phương tiện dạy học hiện đại trong giảng dạy các môn lý luận chính trị; tăng cường xem và tham quan thực tế”. Về nhân sự giảng dạy, Công văn 3056 yêu cầu: “giảng viên được đào tạo chuyên ngành nào, giảng dạy môn học đó, xây dựng đội ngũ giảng viên (ĐNGV) riêng cho từng môn học”, “Giảng viên giảng dạy các môn lý luận chính trị phải có trách nhiệm nghiên cứu khoa học,... được tạo điều kiện đi nghiên cứu thực tế,...). Với chương trình mới, giảng viên phải tạo điều kiện cho sinh viên tự học, tự nghiên cứu tài liệu và đẩy mạnh tham quan thực tế trong quá trình giảng dạy. Cụ thể hóa tinh thần trên, nhằm hình thành cho sinh viên nhu cầu và khả năng tự học thông qua giảng dạy môn Tư tưởng Hồ Chí Minh tại Trường Đại học Tây Đô giảng viên cần thực hiện các biện pháp như sau:

Thứ nhất, thay đổi nhận thức về vị trí, vai trò của môn học Tư tưởng Hồ Chí Minh : Tư tưởng Hồ Chí Minh có một quá trình hình thành và phát triển hơn 60 năm, trải qua các giai đoạn: tìm tòi khảo nghiệm, xác lập, vượt qua thử thách của thực tiễn, đã được khẳng định và ngày càng tỏa sáng; do đó nhận thức của sinh viên về môn học này cũng là một quá trình đòi hỏi sinh viên phải có thái độ nghiêm túc, cầu thị trong học tập và vận dụng.

Từ buổi học đầu tiên, giảng viên phải truyền tải đầy đủ đến sinh viên đề cương chi tiết môn học; số tiết trên lớp; số tiết thảo luận; các qui trình tổ chức lớp học và các hình thức kiểm tra đánh giá. Đồng thời, giảng viên cần nói rõ đối tượng nghiên cứu, phương pháp nghiên cứu và ý nghĩa thực tiễn của môn học. Để chính sinh viên hiểu được đối tượng nghiên cứu mình đang hướng đến là như thế nào? Và học tập môn học này cần phương pháp như thế nào? Và ý nghĩa môn học đối với nhận thức của bản thân và vận dụng trong rèn luyện đạo đức. Từ đó, sinh viên mới nảy sinh nhu cầu tự tìm tòi, tự nghiên cứu dưới sự hỗ trợ của giảng viên.

Thứ hai, tổ chức hiệu quả tự học trên lớp: Hiện tại theo đề cương chi tiết môn Tư tưởng Hồ Chí Minh giảng dạy cho sinh viên trường Đại học Tây

Đô, điểm số đánh giá quá trình sinh viên học tập và hoạt động trên lớp là 30%. Trên cơ sở đó, quá trình học tập và rèn luyện trên lớp được theo dõi suốt thời gian học tập 30 tiết (2 tín chỉ). Đây là giai đoạn rất quan trọng để chính giảng viên xây dựng và tổ chức quá trình học tập môn học.

Để phát huy quá trình học tập trên lớp giảng viên cần phân định rõ tỉ lệ điểm chuyên cần, tỉ lệ điểm đóng góp cá nhân, tỉ lệ điểm hoạt động theo nhóm. Trong đó, chú trọng giao bài tập nhóm ngay trên lớp kết hợp với khâu chuẩn bị bài ở nhà. Bài tập nhóm được giao bám sát các chuyên đề giảng dạy trên lớp kết hợp với liên hệ thực tiễn và rút ra bài học cho bản thân. Nhóm được chia từ 7-10 sinh viên, có nhóm trưởng và thư ký. Giảng viên cần nêu rõ thời gian chuẩn bị bài tập nhóm ở nhà 1-2 tuần và sinh viên sẽ trình bày sản phẩm của mình tại lớp. Sản phẩm của nhóm đảm bảo sự sáng tạo và tinh thần đoàn kết của nhóm, đúng nội dung và chủ đề giảng viên giao phó. Kết quả báo cáo nhóm phải được các thành viên trong lớp và giảng viên thảo luận và đánh giá. Tỉ lệ điểm đánh giá đảm bảo công bằng, khách quan.

Thứ ba, tạo điều kiện sinh viên tự học ở nhà: Để hoạt động trên lớp hiệu quả, giảng viên cần giao sinh viên đọc tài liệu trước ở nhà. Các chủ đề nhóm giáo viên giao cho sinh viên cần công bố rộng rãi đến lớp. Để chính sinh viên quan tâm đến các chủ đề nhóm khác báo cáo và tích cực tham gia thảo luận, phân biện.

Thứ tư giới thiệu các nguồn tư liệu chính thống để sinh viên tự nghiên cứu: giảng viên từ buổi dạy đầu tiên cần xác định rõ giáo trình chính, các tài liệu khác như sách chuyên khảo, sách tham khảo, Hồ Chí Minh toàn tập, các video và phim tư liệu liên quan đến cuộc đời, sự nghiệp, hoạt động cách mạng của Hồ Chí Minh.

Thứ năm, phối hợp có hiệu quả các tổ chức đoàn thể trong trường tạo môi trường thực tiễn, phong trào cho sinh viên tham gia tự học: Cần giới thiệu đến sinh viên các tổ chức đoàn thể, các câu lạc bộ trong trường, các trang facebook, các kênh chính thống để chính sinh viên tìm hiểu về các hoạt động chính trị, tin tức chính thống tránh các chiêu trò lợi dụng, kích động của các thế lực thù địch chống phá trong giới trẻ. Đồng thời, Bộ môn lý luận chính trị cần kết hợp với Đoàn thanh niên,

Phòng công tác chính trị quản lý sinh viên đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh triển khai sâu rộng trong toàn Đoàn viên, sinh viên thông qua nhiều hình thức thiết thực, hiệu quả, phù hợp với từng đối tượng thanh niên, đặc biệt trên mạng xã hội. Phối hợp tổ chức các đợt sinh hoạt chính trị nhân dịp kỷ niệm 50 năm thực hiện Di chúc của chủ tịch Hồ Chí Minh, 133 năm Ngày sinh Chủ tịch Hồ Chí Minh, sinh hoạt chuyên đề "Học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh gắn với tu dưỡng đạo đức suốt đời", tổ chức Hội nghị Sơ kết 04 năm thực hiện chỉ thị 05-CT/TW của Bộ Chính trị về "Đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh", tuyên dương thanh niên tiên tiến làm theo lời Bác cấp trường, thanh niên được tuyên dương Thanh niên tiên tiến làm theo Lời Bác cấp thành phố, Nhà giáo trẻ tiêu biểu làm theo Lời Bác cấp thành phố và Thầy thuốc trẻ tiêu biểu làm theo Lời Bác cấp Thành phố. Đoàn trường cần cụ thể hóa thành kế hoạch tổ chức các hoạt động "Tuổi trẻ Đại học Tây Đô học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh" đến đoàn viên thanh niên trong toàn trường, đồng thời chỉ đạo các đơn vị trực thuộc lồng ghép việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh trong các buổi sinh hoạt lệ Chi Đoàn, Đoàn khoa/bộ môn. Đồng thời, việc học tập chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, 4 bài học lý luận chính trị cho đoàn viên được duy trì, đổi mới về nội dung và phương thức truyền đạt. Vận động đoàn viên thanh niên tham gia Hội thi Olympic toàn quốc các môn khoa học Mác - Lênin và Tư tưởng Hồ Chí Minh "Ánh sáng soi đường" lần thứ III, IV. Công tác nắm bắt, định hướng tình hình tư tưởng thanh niên được triển khai kịp thời bằng nhiều hình thức, trên nhiều mặt trận. Đoàn trường đã tham mưu với Ban Giám hiệu Nhà trường tổ chức "Chương trình gặp gỡ, đối thoại giữa lãnh đạo nhà trường với thanh niên" nhằm kịp thời nắm bắt tình hình tư tưởng, tâm tư nguyện vọng và đón nhận những ý kiến đóng góp của đoàn viên thanh niên cho sự phát triển của hoạt động Đoàn.

Thứ sáu, khơi dậy tinh thần tự học SV thông qua các chuyên tham quan thực tế: Phối hợp với Đoàn thanh niên, hội sinh viên đẩy mạnh giáo

dục truyền thống cách mạng, lòng yêu nước, tinh thần tự hào, tự tôn dân tộc cho thanh niên bám sát các sự kiện lịch sử, chính trị, văn hóa của đất nước, các ngày lễ lớn. Tiêu biểu là các hoạt động kỷ niệm 93 năm Ngày thành lập Đoàn, 74 năm thành lập Hội Sinh viên Việt Nam được tổ chức hiệu quả, ý nghĩa, sôi nổi, trở thành một hoạt động chính trị sâu rộng của tổ chức Đoàn. Chỉ đạo các đơn vị trực thuộc tổ chức các chuyến về nguồn “Hành trình đến với địa chỉ đỏ, địa danh lịch sử cách mạng”, tổ chức các hoạt động “Đền ơn đáp nghĩa”, phụng dưỡng mẹ Việt Nam anh hùng trên địa bàn quận Cái Răng, tham gia, tổ chức Thắp nến tri ân tại các nghĩa trang liệt sĩ ở các mặt trận đóng quân Mùa hè xanh và Nghĩa trang liệt sĩ thành phố Cần Thơ. Các hoạt động thực tế góp phần quan trọng trong khơi dậy tính tự học của sinh viên. Chính sinh viên hiểu hơn về thành quả cách mạng về hành trình của Bác qua đó rèn luyện lòng yêu nước, tính tự hào dân tộc. Từ thế giới quan đúng đắn sinh viên hình thành nhân sinh quan hợp lý.

III. KẾT LUẬN

Lênin đã nhấn mạnh “Các đồng chí phải tự giáo dục mình thành người cộng sản” [5; tr66], mỗi thanh niên trong xã hội chủ nghĩa vừa là kết quả của quá trình giáo dục của toàn xã hội và của chính bản thân mình. Vận dụng tư tưởng Lênin, Bác rất coi trọng khâu “tự giáo dục, tự rèn luyện” của mỗi cán bộ, đảng viên. Theo Bác, tự giáo dục thể hiện trình độ làm chủ bản thân của con người, thể hiện khả năng kiểm chế và tự điều chỉnh con người trong cuộc sống. Trước tác động nhiều chiều từ mặt trái cơ chế thị trường, điều kiện vật chất tinh thần khác biệt làm ảnh hưởng không nhỏ đến tâm lý ỷ lại, trông chờ, thụ động trong SV. Chính vì vậy, với vai trò giảng dạy tất cả sinh viên toàn trường năm thứ nhất và năm thứ hai các môn lý luận chính trị. SV trường Đại học Tây Đô rất cần nghệ thuật giảng dạy hiệu quả từ chủ thể giáo dục bằng các biện pháp cụ thể, phù hợp đối tượng SV nhằm hình thành cơ bản khả năng, nhu cầu tự học, tự học suốt đời để có thể làm việc, chung sống và tồn tại trong bối cảnh hiện nay.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

- Hồ Chí Minh, Toàn tập (1995) – Tập 10, tr463 - 464, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội.
 Hồ Chí Minh, Toàn tập (1995)– Tập 18, tr215, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội.
 Hồ Chí Minh, Toàn tập (1995) – Tập 10, tr465, NXB Chính trị quốc gia, Hà Nội.
 Song Thành (2009). *Hồ Chí Minh nhà tư tưởng lỗi lạc*. NXB Lý luận chính trị, Hà Nội.
 V.I Lênin: *Toàn tập (1975) – Tập 41*, tr66, NXB Tiến bộ.